

צמיאה נפשי

גליון 25

מועדי כניסת השבת

מוצאי שבת	הדלקת נרות
ירושלים: 5.17	ירושלים: 4.01
תל-אביב: 5.18	תל-אביב: 4.15
חיפה: 5.16	חיפה: 4.05
ביתר עילית: 5.17	ביתר עילית: 4.15
רבינו תם: 5.55	
הנץ החמה: 6.30	
סוף זמן ק"ש למג"א: 8.24	
סוף זמן ק"ש לגר"א: 9.00	
סוף זמן תפילה למג"א: 9.27	
סוף זמן תפילה לגר"א: 9.51	

פרשת מקץ תשע"ג - דברות קודש מאת הגה"צ הרב אליעזר ברלנד שליט"א

תפילה לעני

מאת מורנו הרב שליט"א

רבונו של עולם זכני שבשעת התפילה לא תעלה על דעתי שום מהשבה של שטות, של איזה צד גדלות של הבל, לחשוב שאני מיוחס ובעל משפחה או להדמות בעיני שכבר היה לי עמל ויגיעה בעבודת הבורא יתברך שמו. אך אכיר חסרוני ואדע שפלותי באמת, ואשכח את כל משפחתי ובית אבי וכל מיני מהשבות, שמגיעה מהם איזה צד פניה של גדלות והתנשאות, רק אעמיד כרש וכאביון ואדע פחיתותי וגריעותי ושפלותי באמת לאמתו, אבל אהיה בטוח בהסדר הגדול, שאהה שוכן את דכא ושפל רוח, ואתה קרוב לגשברי לב. וזנכה למשול בתפילותנו, שיפעלו כל מה שנצצה, אפילו לשנות הטבע. ותמלא כל משאלות ליבנו לטובה ברחמים ותתעדן ותתקשט ותשתעשע עם תפילותנו תמיה, ותמשיך עלינו חסדים טובים תמיד.

"נשני אלוקים את כל בית אבי" (מ"א, נא)

כל יהודי בא לעולם לעשות ניסים ונפלאות, ה' ברא את העולם רק בשביל שיהיו ניסים ונפלאות, רק בשביל זה הוא ברא את העולם, הניסים והנפלאות זה לא רק כשאין ברירה ואין כבר דרך אחרת!

אומר רבינו הקדוש בתורה צ"ז "קודם בריאת העולם ה' יתברך עידן וקישט את עצמו בתפילתם של צדיקים". ה' ראה שיהיו צדיקים שיפעלו כל מה שירצו, שישנו בתפילתם את כל מערכות הטבע ואת כל חוקי הטבע, וזה הדחף שהיה לקדוש ברוך הוא לברוא את העולם, בשביל התענוג שיהיה לו מהצדיקים שיעסקו בתפילה וישנו את הטבע, עוד לפני בריאת העולם ה' השתעשע עם הניסים הנפלאות שכל אחד יעשה עם התפילות שלו, זה היה השעשוע שלו והתענוג שלו, בשביל זה הוא ברא את העולם, וזה ממשיך רבינו ואומר "וזה פירוש 'לי גלעד' שנתגלה התענוג שהיה לה' יתברך קודם בריאת העולם, 'גלעד' זה גילוי העידון, גילוי התענוג, כי אין תענוג לה' יתברך כמו התענוג שהוא רואה איך שאדם מתפלל ומצליח לפעול מה שהוא רוצה וממשיך ניסים וחסד לעולם.

אם אדם רוצה לשנות את הטבע, לפעול ניסים, צריך להתפלל בענוה ושפלות, בהכנעה, לדעת אני איש קטן, קטן יותר מכל יהודי שבעולם, ואז יכול לפעול כל דבר בתפילתו. וזה סוד מה שקרא יוסף לבנו "מנשה" - "כי נשני אלוקים את כל עמלי ואת כל בית אבי", כי לכאורה איך אפשר להבין את יוסף? איך אפשר לתת כזה שם "מנשה" לבנו? שפירושו - שכחתי מאבא שלי, שכחתי מכל האחים, מכל האימהות, שכחתי את כולם, את כל בית אבי, וכי יוסף נותן שם לשכוח את אבא שלו? אבל לפי מה שמסביר רבינו בתורה צ"ז "אשר להבין את הסוד הזה: יוסף זכה לבחינה של "מנשה" - שזה ענוה ושפלות, וזה הפירוש בפסוק "כי נשני אלוקים את כל בית אבי" - שזה הייחוס, "ואת כל עמלי" - שעמל בעבודת הבורא, אדם מתחזק בתפילה, בעבודת ה', כי יש לו אבא חשוב, אימא חשובה, סבא חשוב, אבל יוסף הצדיק אמר אני עובד את ה'! אני לא מתפלל כי יש לי אבא חשוב או סבא חשוב, אני מתפלל בשביל ה', החיזוק שלי זה שה' ברא אותי, שיש ה' בעולם, ה' יתברך חי וקים, אני רואה אותו חי וקים לכן אני עובד את ה', יוסף הצדיק חי מה', הוא לא חי לא מאבא ולא מאמא אלא רק מה', וכך הגיע לכל הדרגות שלו, ולכן קרא לבנו "מנשה" - לשון נשיון ושכחה, "נשני את כל עמלי ואת כל בית אבי", בשביל לזכות למשול בתפילה ולפעול ניסים בעולם צריך אדם לשכוח את כל ייחוסו ואת כל עמלו בעבודת ה'.

רבינו גילה שיש כזה כח בעולם שהוא כח התפילה, ועם הכח הזה אדם יכול לפעול כל מה שהוא רוצה, כל דבר, וכל אחד מישראל יכול לבוא למדרגה הזאת - למשול בתפילתו. "ועמך כולם צדיקים" זה הולך על כל יהודי ויהודי, כל יהודי הוא צדיק, כל יהודי יכול לפעול בתפילה, כל דבר טוב שיהודי רוצה הוא יכול לפעול בעולם. כל אחד מישראל יכול לחולל ניסים ונפלאות בתפילה, זה תכלית הבריאה, וזה רצון ה' שכל אחד ואחד יחולל ניסים ונפלאות. ה' הוא בעל הניסים ה' הוא בעל הנפלאות, הוא מתכנן את הכול כבר קודם בריאת העולם. כל הניסים והישועות, ה' הכין אותם קודם בריאת העולם, אבל כדי לגלות אותם, להפעיל אותם, להוציא אותם מהעלם אל הגילוי צריך תפילות, אם לא תתפלל הניסים לא יתגלו. ה' הכין לכל אחד איך סוף ניסים ואין סוף נפלאות, תפילה זה הדבר הכי חזק בעולם, אין דבר יותר חזק מתפילה, אין שערים נעולים בפני התפילה, אין שום כח שיוכל לעצור תפילה, תפילה זה כמו סכינים וחברות שזה חותך את כל רקיעי השמים ואת כל המסכים. כל הישועות שלך מוכנות, הכול מוכן, רק תבקש, תתפלל, וה' ישמע אותך! לכל יהודי צריך להיות אין סוף ניסים - רק צריך להתפלל, לבקש.

ה' התנה עם כל מעשה בראשית לפני בריאת העולם שכשיהודי יעמוד בתפילה יתנו לו את כל הבקשות, את כל מה שהוא מבקש, ה' התנה עם הים עוד לפני בריאת העולם שיקרע לפני בני ישראל. ה' התנה עם האש ואמר לאש - תדעי לך יהיו חנניה מישאל ועזריה ואין לך רשות לשרוף אותם. וכשברא ה' את האריות ביום השישי הוא אמר להם אני בורא אתכם בתנאי שלא תבלעו את דניאל, ולא תבלעו שום צדיק, הוא עשה תנאי עם כל האריות שבעולם לכל הדורות שאם יעמוד יהודי ויתפלל אין שום רשות לשום אריה לגעת בו. אז ה' עשה תנאים לפני בריאת העולם שכל מה שאדם יבקש, כל מה שהוא יתפלל ה' יתן לו, כל דבר. אתה רוצה דירה, עשירות, רפואה, ילדים? הכול ה' ייתן לך - רק תתפלל, תפתח את הפה הכול מובטח לך. עוד לפני שה' ברא אותך, הוא כבר הכין לך את הכול, את כל הניסים, את כל הישועות, רק תדע שהצינור זה התפילה, הכלי זה התפילה.

כל יום ה' עושה לאדם עיכוב חדש, בעיה חדשה, הילד חלילה חולה, האשה חולה, אין פרנסה, זה הכול כדי שאדם יבוא להתפלל, ועי"ז יהיה נס ועוד נס, בשביל זה ה' ברא את העולם, כדי שיהיו ניסים ונפלאות. העבודה של כל יהודי זה להיות בטל ומבוטל לה', ולכן קשה לאדם להתפלל כי קשה לו להתבטל לה', קשה לו להשפיל את עצמו לפני ה', אדם חושב - מה ה' יעזור לי? הוא ייתן לי פרנסה? אני יסדר לבד. יש לי שכל, יש לי שתי ידיים, יש לי שתי רגלים, אני צריך את ה'... אוי ואבוי! על זה נאמרה הקללה "נחש עפר לחמו", כי הנחש אינו צריך להתפלל ולא צריך לבקש וזה בעצם העונש של הנחש שאיפה שהוא הולך הוא מוצא אוכל, האוכל מזומן לו כמו עפר והוא לא צריך להתפלל, כי ה' לא רוצה לשמוע אותו. כל החיות בוכות לה', "כאילו תערוג על אפיקי מים" האיל בוכה לה', האיל מחפש אפיקי מים, מבקש מים, אז הוא בוכה לה', "כסוס אגור כן אצפצף" - הסוס מצפצף לה', כל החיות בוכות לה', החיה היחידה שלא בוכה לה' היא הנחש, אם אדם לא בוכה לה', לא מתפלל כראוי, הוא יודע להסתדר לבד, הוא לא צריך את העזרה של ה', אז ה' ירחם זה קללת הנחש!

אדם מתפלל שלוש תפילות ביום, עומד מנחה שתי דקות, ומעריב חמש דקות וגמרנו, הוא הולך הביתה ופתאום רואה שהילד חולה ח"ו, האשה חולה, אין פרנסה, ואז הוא שואל, למה האשה חולה? למה אין לי פרנסה? הרי יש לי פאות וזקן וכו', אבל הכול תלוי בתפילה, מה עם התפילה, איפה התפילה? ביקשת מה' רפואה? אמרת לאט לאט ברך עלינו? תתחיל לפתוח את הפה תגיד את המילים לאט לאט, אל תמהר, אל תרוץ. לכל יהודי מוכנים כל הניסים הנפלאות, רק שיתחיל לבקש, שלא יחפש את המניין הכי קצר, וכבר ירוץ הביתה "אשתי מחכה לי אני חייב לרוץ" בסוף כשהוא מגיע הביתה גם אשתו חולה ח"ו, תעמוד 18 לאט לאט, תגיע הביתה תמצא אשה בריאה, ילדים בריאים, תראה ניסים ונפלאות. ענוה אמיתית זה "אין עוד מלבדו", רק ה', ענוה זה לדעת שרק ה' יכול לעזור לי, אם אדם היה יודע כמה ה' גדול, כמה ה' אין סוף, כמה הוא יכול לעזור לו, היה מתפלל לה' ופועל כל דבר בעולם, בג' תפילות אפשר לפעול את כל הדברים, וצריך לבקש את כל המשאלות את כל הדברים שצריכים בחיים, תתפלל, תבקש! אל תרחם על הקדוש ברוך הוא, אל תרחם עליו, ה' רוצה שתבקש את כל הבקשות שבעולם ואתה מרחם עליו? אדם מבקש 'תן לי חודש לחיות' 'תן לי קצת פרנסה'! לא! תבקש את הכול, תבקש את כל מה שצריך, לך לאשתך לילדים שידוכים פרנסה, אריכות ימים, הכול תבקש, תתפלל תעשה פלאות כי ה' ברא את העולם רק בשביל שיהיו ניסים ונפלאות.

- להצלחת הרב והרבנית שליט"א
- להצלחה ופרנסה טובה יצחק ביטון בן ג'יט ה"ו
- להצלחה ברוחניות ובגשמיות אלון בן זקליון ה"ו
- להצלחה ביראת שמים נחמן לפקוביץ בן רחל ה"ו
- להצלחה ברוחניות וגשמיות כולל "אור הצחצחות" חולון
- לעילוי נשמת ציפורה בת אלגיא ע"ה
- לעילוי נשמת סולטנה בת מסעודה ע"ה

בני מלך

שפע אלוהי

צריך למעט את עצמנו כמו שהלבנה מיעטה את עצמה כדי לתת מקום לשני. לבטל את הישות זה לעשות הכל לכבוד ה'.

אשה מבשלת ביום חול ואומרת שזה יהיה לכבוד עבודת ה', וכשהיא מבשלת ביום ששי היא אומרת שזה לכבוד שבת קודש. היא אומרת עם ילדיה קריאת שמע בלילה ומודה אני בבוקר, הכל כדי להכניס בליבותיהם יראת שמים. לא כדי שיגידו שיש לה ילדים צדיקים. כשאני כלום, אז לא כל כך אכפת לי מה אומרים עלי ומה חושבים עלי. וזו המדרגה הגבוהה והנפלאה ביותר, המדרגה שרבונו רצה שנגיע אליה, המדרגה של לא להיות נצרך לבריות. שלא יהיה אכפת לנו מאף אחד שמדבר עלינו. שלא נצטרך למצוא חן בפני אף אחד כדי לקבל ממנו כבוד, או פרנסה, או חיוכים. שלא נהיה נצרכים לבריות. שנדע שהכל זה מה'.

לבטל את הישות זו עבודה כל כך קשה. עבודה לכל החיים. וגם לדורות הבאים, שאולי יצליחו איפה שאנחנו לא זכינו. כי אנחנו פה, במציאות, אנחנו עושים, אנחנו מצליחים. הישות שבתוכנו אומרת: אתה רואה? הצלחת! אתה רואה? התפללת יפה! אתה רואה? השקעת בילדים ובזכות זה הם מוצלחים. ואנחנו צריכים לומר לעצמנו כל הזמן: זה לא אני, זה לא אני, זה הכל ה'. זה רק ה'. עבודה קשה, אבל אין אנו יכולים לפטור את עצמנו ממנה.

בחסידות יש עבודה אחת. עבודה של הנשמה על כל המידות הרעות וזה לבטל את הישות. עבודה לכל החיים. אם אדם מודע לזה, אז כל דקה הוא עושה את העבודה הזאת, גם כשהוא עובר מחדר לחדר בתוך הבית שלו.

אדם צריך להיות בעולם הזה אמצעי לגלוי אלוקות. שהוא יהיה כלום. שיראו אותו ככה, בענוה ובשפלות, שיראו שהוא מייצג אלוקות. כשיראו אותו יגידו יש אלוקים בעולם. שאפילו גויים ירצו אחריו ויגידו יש אלוקים. הוא לא יצטרך לדבר ולא לתת דרשות, גם לא ללכת ברחובות ולצעוק שבע'ס, הוא לא יהיה צריך להגיד שום מילה. יראו אדם שהוא לא גוף, שהוא לא גשמי, שהוא בלי רצונות והשקפות וביקורות וחשקים. שכל הרצון שלו הוא הרצון של ה'. ככל שאדם רוצה יותר רחמים, כך הוא צריך לוותר על הישות שלו, כי אם הוא לא מוותר עליה אז איך ה' יתן לו שפע? הרי הישות שלו תופסת את כל המקום, היא מסתירה את אור ה'. פרנסה זה אור, זה שפע אלוהי. ה' רוצה להוריד לנו שפע אבל אין מקום לאור הזה. הכל סתום בישות שלנו. ומיה הישות הכי נוראה? כעס.

אני אמרתי ככה, למה עשיתם ככה? אני בעל הבית על העולם, אני חושב ככה ואתם לא מקבלים את הדעה שלי? הגוף שלך זו חציצה לאור האלוהי. הגוף, הארציות, הגשמיים. אתה צריך להיות "ונחנו מה". מה אנחנו, כלום אנחנו. ואם אתה עוד לא יכול, תהיה מחובר לצדיק שאמר "ונחנו מה".

פרפראות התורה

עלי אדמות, ולכן אינו נחשב, אלא לילד קטן ומסוכן... ולכן - אמר הצדיק רבי מאירשל מפרימישלך - "ויהי" זו צרה צרורה לאדם, ומסמלת לשון צער, אם כאשר "מקץ" - כאשר מגיע הקץ, תום חיי האדם, מתברר לו שכל שנותיו, אינן אלא "שנתיים ימים" - ימים מועטים בלבד בהם עסק בתורה ובמצות. (בני ציון)

"על דבר הכסף השב באמתהתינו בתהילה אנחנו מובאים" (מ"ג, ח)

פעם שאלו את הגאון מוילנא:הרי אמרו חז"ל: "ליכא מידי דלא רמיזא באורייתא". ילמדנו אפוא, רבינו, היכן מרומזים בתורה דברי חז"ל במסכת שבת (ל"א,א), שבשעה שמכניסים את האדם לבית דין של מעלה, לאחר פטירתו, שואלים אותו בתהילה: האם נשאת ונתת באמונה? האם השתמשת בכסףך ביושר? הרהר הגאון רגע קט: אכן, מאמר זה מרומז באחד הפסוקים בפרשת "מקץ": "על דבר הכסף השב באמתהתינו - בתהילה אנחנו מובאים".

"ויהי מקץ שנתיים ימים" (מא, א')

על המלה "ויהי", הפותחת את פרשתנו, אומר הצדיק רבי מאירשל מפרימישלך: אמרו חז"ל במסכת מגילה (י, עב): "כל מקום שנאמר בו 'ויהי' אינו אלא לשון צער". ונזכר אני, ששמעתי מפי אבי הקדוש, זכותו תגן עלינו, שפעם אחת הוא עשה עליית נשמה, ועלה לגנוי מרומים, וראה שם שהביאו לעולם האמת איש צעיר בימים, ולאחריו השתרך אדם זקן ושבע ימים. והנה, נדהם אבי לשמוע, שבשמים כינו את האיש הצעיר - "זקן", ואילו לזקן המופלג קראו "קטן" ומיד פנה אבי לעומדים סביבו, ושאל במבוכה: הרי אנו מצויים כאן בעולם האמת! ומדוע תתלוצצו על האנשים האלה, כשאתם פונים אליהם כך? על כך השיבו דרי מעלה לאבי בזו הלשון: האמת היא, שהאיש הצעיר פעל רבות בתורה ובמעשים טובים, בשנותיו המועטות על פני האדמה, ולכן כל יום מחייו נחשב לו כשנה. לעומת זאת, מיעט הזקן ללכת בדרך התורה ובמצותיה בכל שמונים שנות חייו

סיפור לפרשה

"וקבעו שמונת ימי הנוכה"

ידועה ומפורסמת היא הקושיה של ה"בית יוסף" (או"ח תר"ע), מדוע קבעו רבותינו להדליק נר הנוכה שמונה ימים? הרי הגס היה רק שבעה ימים, מכיוון שבפך שמצאו היה די שמן כדי להדליק יום אחד, ואם כך, אזי הדליקו מכח הנס רק שבעה ימים.... קושיה זו מתורצת על-פי משלו של הגאון מפולצק: סוחר עשיר אחד נסע ללייפציג ליריד, והיו עמו שמונה שקים, מלאים מטבעות זהב. בדרך התנפלו עליו שודדים, ושדדו ממנו את הכסף. ובדרך נס לא שמו לב לאחד משקי הכסף, וזה נשאר אצל הסוחר. כשהגיע הסוחר אל הישוב הסמוך, שבר מיד בממון רב איכרים, כדי שירדפו יחד עמו אחרי הגזלנים. אותה שעה נדר הוא נדר, שאם השם יתברך יהיה בעזרו, ויצייל את ממונו, יתן הוא מעשר מכספו לצדקה לעניים. ואכן, תפילתו נשמעה במרומים, והוא בעזרת השם הצליח לתפוס את השודדים ולהחזיר את כספו חזרה. כשבאו אליו גבאי הצדקה לגבות את המעשר שהבטיח, נתעורר ביניהם דין ודברים: לפי חשבוננו של הסוחר, צריך הוא לתת מעשר רק משבעת שקי הכסף שנגנלו ממנו, ואחר-כך הושבו אליו בדרך נס. אבל לא חשב הוא לתת מעשר מהשק השמיני, שבו לא נגעו השודדים לרעה כלל. נגד זה טענו גבאי הצדקה, שטעות בידו, וחייב הוא לתת מעשר גם מהשק השמיני משום שעל-ידי שק זה נעשה לו עיקר הנס: אילו לא "השאירו" לו השודדים שק זה, בדרך נס, לא היה לו כסף לשכור אנשים כדי שירדפו אחר השודדים, וכך לא היה מציל אפילו פרוטה אחת מכול ממונו. וכך הדבר גם בפך השמן שמצאו בבית המקדש. אלמלא הנס הזה, שהיוונים לא מצאו את פך השמן הזה, לא היה שמן כלל שיחול עליו הנס ויאיר שמונה ימים במקום יום אחד. ולזכר הנס הראשון, שגרם לנסים האחרים שבאו אחריו, אנו מדליקים שמונה נרות של הנוכה. (קומץ המנחה).

שבת שלום!

"ויקה מאתם את שמעון ויאסר אתו לעיניהם" (מב, כד)

מעשה בעל-בית אחד, שפגע בכבודו של רבי ישראל מסלנט, שנודע ברבים כבעל מזג טוב, ונח לבריות במידה שאין למעלה ממנה. כעבור זמן-מה, נקפו לבו של אותו אדם, על פיזיונותו היתרה, והשכים לפתחו של רבי ישראל, כדי לבקש ממנו סליחה ומחילה. רבי ישראל קבל את האיש, כדרכו, בסבר פנים יפות, והודיעו בתקיפת-כף שהוא מוחל לו מחילה גמורה על הפגיעה בו, שבחודאי היתה ללא כוונה רעה. ובעוד האיש תורה על גילויי החיבה שמגלה כלפיו הרב, הוסיף רבי ישראל ואמר לאותו האיש: "האם אתה זקוק לגמילות חסדים, או לעזרה חומרית כל שהיא? אמור לי, ואעזור לך ככל שאוכל, בעזרת ה'!" "רב" - החל האיש לגמגם בבשת-פנים - "לא די בכך שפגעתי בכבודו שלא כדון, וזכיתי למחילה על כל מעשי, עוד מבקש רבנו להיטיב עמי ועם בני משפחתי?" "שמע בני" - השיב רבי ישראל לאורחו בנועם לשונו: "הכמינו ז"ל אמרו במסכת קידושין (נט', עב): 'מעשה מוציא מיד מעשה ומיד מחשבה, ומחשבה אינה מוציאה' - לא מיד מעשה ולא מיד מחשבה". יוצא מכאן, שאם רוצה אדם לעקור מלבו את המחשבה הרעה, ההקפדה והתעצמות, שהוא רוחש לזולתו - עליו לעשות למענו מעשה טוב. שהרי, רק 'מעשה מוציא מיד...מחשבה'. והוסיף רבי ישראל לדברי חז"ל בבראשית רבה, ואמר: "שמעון היה ראש וראשון בהסתת האחים נגד יוסף הצדיק, והוא שקרא לאחיו: וכו ונהרגוהו ונשלוכוהו באחד הבורות", והוא זה שהשליך את יוסף לבור, שהיה מלא נחשים ועקרבים. משום כך, כשבקש יוסף לעקור מלבו את השנאה שרחש כלפי שמעון - לא הסתפק בהשמעת דברי פיוס וריצו באזניו, אלא עשה מעשה - כדברי חז"ל על הכתוב (מב, כד): 'ויקה מאתם את שמעון ויאסר אתו לעיניהם'. ואמרו שם חז"ל, שרק לעיניהם אסר יוסף את שמעון, וכשיצאו האחים בדרבם חזרה אל יעקב אביהם הוציא יוסף את שמעון ממאסרו, והיה מאכילו ומשקהו ורוחצו, וסך את גופו בשמן, לאות חיבה ופניוק. ולמה כל זאת? אלא כדי לעקור מתוכו את שארית הטינה שרחש כלפי שמעון, שפגע בו בשעתו. ומכאן לומדים אנו, שאם מבקש אדם להגיע למחילה גמורה למי שפגע בו, לא די שיעשה זאת במחשבה ובדיבור, אלא הוא צריך לעשות גם מעשה..."

היה שותף בהפצת דברי רבנו הקדוש מפי הרה"ח ר' אליעזר ברלנד שליט"א
שמך יועבר לברכה אצל הרב שליט"א לזרע בר-קיימא, לרפואה, לפרנסה, לעילוי נשמה וכו'
טל: 02-9666755 - 052-7639126 - 052-7602440
דוא"ל: toratbreslev@gmail.com הערות יתקבלו בברכה